

Restaureren moet je

De restauratie van de Nieuwe Bavo in Haarlem is een leerlingbouwplaats

leerling Nick met leermeester Jan Homburg

Leren van elkaar 'Wij leiden graag zelf onze vakmensen op', vertelt René van der Schee, projectleider bij Schakel & Schrale uit Amsterdam. 'We hebben zelf de kennis in huis en kunnen die overdragen. Bovendien kunnen we de mensen tijdens stages goed leren kennen en beoordelen of ze bij ons bedrijf passen. Natuurlijk kost het tijd om jonge mensen het vak te leren. Maar de leerlingen die hier komen, zijn flexibel inzetbaar en wij leren ook van hen, want ze komen geregeld met goede ideeën. Dus het mes snijdt aan twee kanten. De investering op de korte termijn, die we plegen met het opleiden van onze eigen mensen, betaalt zich terug op de lange termijn. We hebben altijd leerlingen in huis, maar ook stagiairs op MBO en HBO-niveau. Eén derde van ons huidige personeelsbestand hebben we zelf opgeleid'.

Nick en Marc De Nieuwe Bavo in Haarlem is aangemerkt als 'leerlingbouwplaats', uitvoerder Arnoud Heems-

kerk legt uit wat dit precies inhoudt. 'De opdrachtgever, Stichting Kathedrale Basiliek Sint Bavo, heeft bij de aanbesteding aangegeven dat op het werk leerlingen opgeleid dienen te worden. Als erkend restauratiebouwbedrijf doen we dat voortdurend, dus deze eis was voor ons geen probleem. In overleg met Fundeon, het kennis- en opleidingscentrum voor de bouw, zijn twee leerlingen op dit project geplaatst. Nick van Vilsteren (19) is leerling metselaar en is vanuit het opleidingsverband van aannemers in Hoofddorp, Edubouw, hier geplaatst. Nick is in dienst bij Edubouw en volgt daar de Beroepsbegeleidende Leerweg (BBL) op niveau 3 voor de bouw. Dit betekent dat hij vier dagen per week werkt op een bouwproject en één dag per week theoretisch onderwijs volgt bij Edubouw. Nick heeft overigens kortgeleden zijn opleiding als metselaar afgerond en volgt nu een vervolgopleiding voor restauratie-metselaar. Ook voor deze opleiding loopt hij bij ons stage. De tweede leerling die bij ons op de Nieuwe Bavo werkt is Marc Dekker (21); hij heeft de opleiding voor timmerman via het opleidingsbedrijf SPB in Zaan-

Gerestaureerde
koepel met
opnieuw ver-
guld kruis

leren

Tekst Agnes van Alphen | beeld Arjen Veldt

THEMA Erfgoedprofessionals & Onderwijs

Projectinformatie

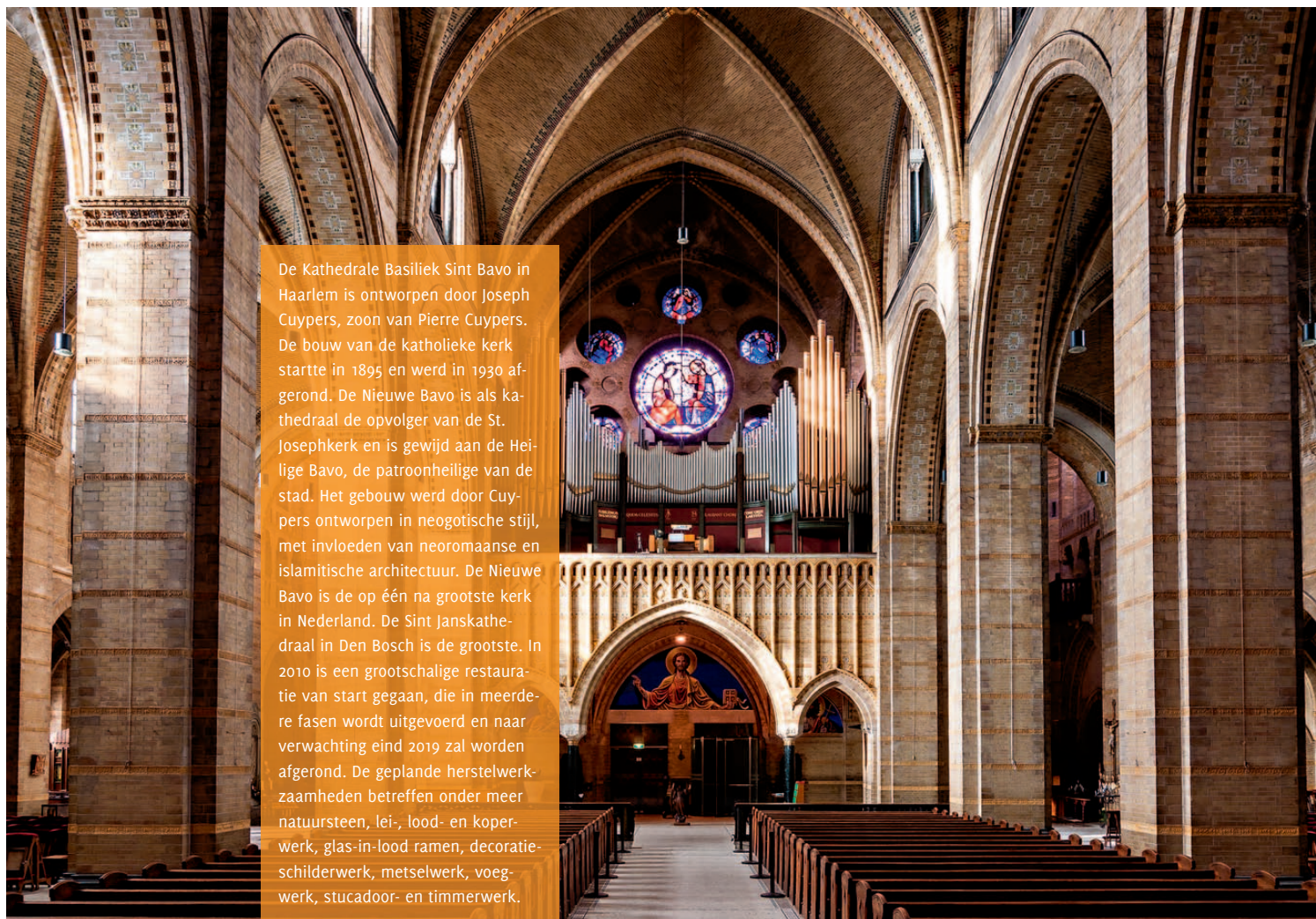
- Opdrachtgever: Stichting Kathedrale Basiliek Sint Bavo, Haarlem
- Architect: Van Hoogevest Architecten b.v., Amersfoort
- Adviseur: Bisschoppelijk Adviesbureau Bouwzaken, Haarlem
- Hoofdaannemer: Schakel & Schrale, Amsterdam
- Constructeur: Constructiebureau De Prouw b.v., Bunnik

Overzicht Bavo

dam afgerond en is nu in opleiding voor assistent-uitvoerder bij het Regio College in Zaandam'.

Inspanning van opdrachtgever en aannemer Fundeon begeleidt de leerlingbouwplaatsen. In Haarlem is regiomedewerker Theo Hoekstra regelmatig aanwezig. Hij heeft de leerlingen geselecteerd bij de opleidingsbedrijven, volgt of de samenwerking goed verloopt en zorgt voor de administratieve afwikkeling van onder andere de financiën. Om het opleidingsinitiatief te stimuleren, ontvangen zowel de opdrachtgever als de aannemer subsidie. Het vraagt van alle partijen immers een inspanning om jonge mensen op een project aan het werk te houden. Niet alle opdrachtgevers hebben hier belangstelling voor en ook aannemers moeten het nodige doen om een leerlingbouwplaats tot een succes te maken. Zo dient het bedrijf door Fundeon als 'erkend leerbedrijf' te worden gekwalificeerd en permanent geschoolde leermeesters paraat hebben.

Creatief toetsen 'Wij hebben het er graag voor over', licht Van der Schee toe, 'want wij moeten als gespecialiseerd restauratiebedrijf zelf actief op zoek naar geschikte mensen en hen het vak bijbrengen. De reguliere bouwopleiding is in de kern gericht op nieuwbouw. Jonge mensen, die in de bouw willen gaan werken, komen eigenlijk niet in aanraking met restauratie, we moeten ze zelf gaan zoeken. Ook tijdens het opleidingstraject is het lastig dat alle eisen gericht zijn op de nieuwbouw. Nick en Marc leggen hier op de Nieuwe Bavo hun 'proeven van bekwaamheid' af, maar we moeten daar nogal eens creatief invulling aan geven. Op een werk als de Bavo komt immers geen nieuw metselwerk voor. De jongens kunnen hier wel bogen en verbanden metselen, voegen, kapconstructies maken, kozijnen, ramen, deuren en trappen timmeren en stelwerk uitvoeren. In samenspraak met de stagebegeleiders vanuit de opleidingsbedrijven worden enkele proeven in aangepaste vorm afgelegd of in de werkplaats gedaan om toch aan de kwalificatienormen te voldoen. Ook

De Kathedrale Basiliek Sint Bavo in Haarlem is ontworpen door Joseph Cuypers, zoon van Pierre Cuypers. De bouw van de katholieke kerk startte in 1895 en werd in 1930 afgerond. De Nieuwe Bavo is als kathedraal de opvolger van de St. Josephkerk en is gewijd aan de Heilige Bavo, de patroonheilige van de stad. Het gebouw werd door Cuypers ontworpen in neogotische stijl, met invloeden van neoromaanse en islamitische architectuur. De Nieuwe Bavo is de op één na grootste kerk in Nederland. De Sint Janskerk in Den Bosch is de grootste. In 2010 is een grootschalige restauratie van start gegaan, die in meerdere fasen wordt uitgevoerd en naar verwachting eind 2019 zal worden afgerond. De geplande herstelwerkzaamheden betreffen onder meer natuursteen, lei-, lood- en koperwerk, glas-in-lood ramen, decoratieschilderwerk, metselwerk, voegwerk, stucadoor- en timmerwerk.

Interieur Bavo

hebben we enkele proeven op andere projecten van ons gepland. Wij pleiten ervoor dat restauratiewerk eerder in de opleiding wordt gevoegd, door bijvoorbeeld excursies naar restauratieprojecten in te lassen, theorie over monumentenzorg te geven of stages op deze bijzondere werken te plannen. Want er zijn maar weinig jongeren die voor de restauratie kiezen; onbekend maakt onbemind tenslotte', aldus Heemskerk. Dat Schakel & Schrale er goed in slaagt om zelf mensen op te leiden, blijkt wel uit het feit dat het bedrijf twee jaar geleden de prijs voor het Beste Leerbedrijf van de Vakgroep Restauratie won. De jury benadrukte destijds dat de opleidingsactiviteiten goed geïntegreerd waren in het bedrijfsbeleid. Een bekroning op alle inspanningen en een stimulans om hiermee door te gaan. ■

Dit is het 29e artikel in een serie waarin leden van de Vakgroep Restauratie, de branchevereniging van erkende restauratiebouwbedrijven, vertellen over de bijzondere facetten van hun werk.

Vakgroep Restauratie

Partners in restauratie, onderhoud en herbestemming

Leerling Marc met uitvoerder Arnaud Heemskerk

